

İslam uygarlığı Londra'da

Mihrişah Safa

İslam uygarlığının batı dünyasının modern sanat, bilim ve teknolojisine yaptığı katkılarını anlatan "1001 Buluş: Dünyamızın İslami Mirasını Keşfet" adlı sergi, İngiltere'nin başkenti Londra'da Bilim Müzesi'nde (Science Museum) açıldı.

Suudi Arabistanlı işadamına ait Jameel

Foundation Vakfı'nın finanse ettiği sergi 25 Nisan'a kadar açık.

"1001 Inventions: Discover the Muslim Heritage of our World" (1001 buluş: Dünyamızın İslami Mirasını Keşfet) adlı sergide batının modern bilim sanat ve teknolojisine kaynaklık eden Müslüman bilim adamlarına ait yüzlerce buluş ve eser yer alıyor.

Sergi, 7. yüzyıldan itibaren İslam dünyasının fen bilimlerine olan 1000 yıllık unutulmuş katkısını gözler önüne seriyor. 21 Ocak- 25 Nisan arası ücretsiz olarak gezilebilecek sergi İslam dünyasına atfedilen sosyal, bilimsel ve teknik başarıları yanı sıra, diğer kültürlerin katkılarını da anlatıyor.

Değişik sergileme teknikleri, interaktif görseller ve dramatizasyon tekniklerinin kullanıldığı sergide, mühendislik, tıp dizayn gibi dallarda yapılan birçok keşfin temellerinin İslam kültüründen kaynaklandığı gösteriliyor.

Bilim Müzesi direktörü Profesör Rapley böyle bir sergiye ev sahipliği yapmaktan duyduğu mutluluğu dile getirerek şöyle konuştu; "7. yy.dan sonraki 1000 sene İslam uygarlığının hüküm sürdüğü Çin, Hindistan, İran, Afrika ve Arap dünyasında çok önemli bilimsel ve teknolojik gelişmelerin yapıldığı bir dönem. Mühendislik, modern matematik, tıp, kimya ve fizik dallarında bu devrede, şimdiki teknik başarılarımıza kaynak oluşturan büyük gelişmeler kaydedildi. Her yaş gurubundan ziyaretçiyi keşif yapmaya ve öğrenmeye heveslendirmeyi amaç edinmiş bir kurum olan Fen Müzesi, bu sergi için en doğru adres. "

SERGI 7 BÖLÜMDEN OLUŞUYOR

7 bölümden oluşan sergide 60'dan fazla obje sergileniyor. Sergide yer alan bölümler ev, market, hastane, eğitim, üniversite, dünya ve kainat gibi dallara ayrılıyor.

Sergide başta Cizreli İsmail El-Cezeri, Takiyüddin Rasid, Piri Reis, Mimar Sinan, Matrakçı Nasuh ve Lagari Hasan Çelebi gibi Türk bilim adamlarının katkılarıyla önemli bir yer tutuyor. Birinci bölümde yer alan Fil saatinin mucidi Cizre'li El-Cezeri bir Türk bilim adamı.

Cizreli'nin 1200'lerde yaptığı Fil saati birçok medeniyetleri bir araya getirdiği için önem taşıyor.

Serginin en ilgi çeken objesi olan ve 13. yy başlarında birçok kültürün ortak bulgularını çarpıcı bir gösellelikle birleştiren Fil saati, 6 metre yükseklikte. Fil saati maketinin hemen yanında ise, efsanevi Türk saat yapımcısı El-Cezeri'yi canlandıran Oskarlı aktör Sir Ben Kingsley'nin oynadığı kısa metrajlı film gösteriliyor.

Sergi başkanı ve 1001 buluş kitabının yazarlarından Prof. Salim Al-Hassani, "Fil Saat 13. yy başlarında çok kültürlülük kavramına fiziksel bir boyut katan bir makinedir. Bu mühendislik harikası, bir Hint Fili, Çin ejderhalan, bir Yunan su mekanizması, bir Mısır anka kuşu ve geleneksel Arap giysileri içinde tahta robotlar içeriyor. Farklı uygarlıkların kültürel ve bilimsel miraslarının birleşmesiyle donatılmış olduğu için serginin odak noktası olmaya hak kazandı" dedi. Prof. Hassani 20 yıllık çalışmasının ürünü olan 1001 İcat isimli kitabın, Ortaçağ'ın üzerindeki önemli bir sırrın örtüsünü kaldırdığını belirterek, " Bugün kullandığımız birçok teknolojik yeniliğin temelinde dünyanın dört bir yanındaki Müslüman âlimlerinin buluşları yatıyor." dedi.

Sergideki diğer ilgi çeken parçalar arasındaysa, Enerji tasarruflu ve çevre dostu bir Bağdat evi, 12.yy a ait Al-İdrisi tarafından yapılan dünya haritasının 3 metre büyüklüğündeki maketi, 15. yy da Çinli Müslüman Amiral Zheng He tarafından tahtadan inşa edilen 100 metre boyundaki Çin sularında kullanılan bir çeşit yelkenli süper gemi maketi, kimileri zamanımızda bile halen kullanılan 1000 senelik cerrahi aletler, sonradan "Camera Obscura" diye adlandırılan, İbni al-Haytam'ın 11. yy da bulduğu, şimdiki optik bilimi anladığımızı, bu dalda devrim yaparak geliştiren "karanlık oda" modeli de bulunuyor.

Ziyaretçiler, Fen Müzesinin koleksiyonunda bulunan özel ve ayrıcalıklı objeler aracılığıyla, bir keşif ile ilgili değişik kültürlerde bulunan öyküler hakkında da bilgi sahibi olabiliyorlar. Sergide diğer dikkat çeken objeler arasında ölçü aletleri, cerrahi aparatlar, astronomi aletleri, seramik kaplar ve tekstil maddeleri de var.

MİMAR SINAN'IN AĞIRLIĞI

Bu bölümde Mimar Sinan çok önemli bir yer tutuyor. Mimar Sinan'ın yaptığı camilerin, köprülerin Avrupa'yı nasıl etkilediğini görmek mümkün.

İbni Sina'nın tıp dünyasına katkılarını, Piri Reis'in dünya haritası ise gezenlerin ilgi odağı oluşturdur.

1470' li yıllarda Amasya'da Şerefattin Sabuncuoğlu adlı Müslüman Türk bilim adamının cerrahi aletleri ve ameliyat tecrübelerini gösteren dünyanın ilk resimli cerrahi kitabı dikkat çekiyor. Serginin Londra'dan sonra Amerika, Ortadoğu ve Uzakdoğu'ya götürülmesi bekleniyor.

Haber tarihi 27.01.2010

Bu haber 12 defa okunmuştur